תורה אור

שהוא עושה משכב ומושב אימת אילימא בראייה שניה היכא הוה בכלל בעל קרי אלא פשיטא בראייה ראשונה וקתני להקל עליו שאינו מטמא באונס ותסברא להחמיר עליו שהוא עושה משכב ומושב בראייה ראשונה בר משכב ומושב הוא אלא הכי קאמר רבי יצחק אומר והלא זב בכלל בעל קרי היה בראייה ראשונה ולמה יצא בראייה שנייה להקל עליו ולהחמיר עליו להקל עליו שאינו מטמא באונס ולהחמיר עליו שהוא עושה משכב ומושב אמר רב הונא *זוב דומה למי בצק של שעורים זוב בא מבשר המת שכבת זרע בא מבשר החי זוב דיהה ודומה ללובן ביצה המוזרת שכבת זרע קשורה ודומה ללובן ביצה שאינה מוזרת: דם היולדת שלא טבלה וכו': תניא אמרו להן בית הלל לבית שמאי אי אתם מודים בנדה שלא טבלה וראתה דם שהיא טמאה אמרו להם בית שמאי לא אם אמרתם בנדה שאפילו טבלה וראתה טמאה תאמרו ביולדת שאם טבלה וראתה שהיא טהורה אמרו להם יולדת בזוב תוכיח שאם טבלה וראתה לאחר ימי ספירה טהורה לא טבלה וראתה טמאה אמרו להם הוא הדין והיא התשובה למימרא דפליגי והתנן ומודים ביולדת בזוב שהיא מטמאה לח ויבש לא קשיא כאן שספרה כאן שלא ספרה והתניא *יולדת בזוב שספרה ולא טבלה וראתה הלכו בית שמאי לשיטתן וב"ה לשיטתן *איתמר רב אמר מעין אחד הוא התורה טמאתו והתורה טהרתו ולוי אמר שני מעינות הם נסתם הטמא נפתח הטהור נסתם הטהור נפתח הטמא מאי בינייהו איכא בינייהו שופעת מתוך שבעה לאחר שבעה ומתוך ארבעה עשר לאחר ארבעה עשר ומתוך ארבעים לאחר ארבעים ומתוך שמנים לאחר שמנים לרב רישא לקולא וסיפא לחומרא ללוי רישא לחומרא וסיפא לקולא מיתיבי דם היולדת שלא טבלה בית שמאי אומרים כרוקה וכמימי רגליה וב"ה אומרים מטמא לח ויבש קא ס"ד דפסקה בשלמא לרב דאמר מעין אחד הוא משום הכי מטמא לח ויבש אלא ללוי דאמר שני מעינות הן אמאי מטמא לח ויבש אמר לך לוי הכא במאי עסקינן בשופעת אי בשופעת מ"ט דב"ש קסברי ב"ש מעין אחד הוא בשלמא ללוי היינו דאיכא בין ב"ש וב"ה אלא לרב מאי בינייהו איכא בינייהו יומי וטבילה דבית שמאי סברי ביומי תלה רחמנא וב"ה סברי ביומי וטבילה ת"ש ומודים ביולדת בזוב שהיא מטמאה לח ויבש ס"ד הכא נמי דפסקה בשלמא לרב דאמר מעין אחד הוא משום הכי מטמא לח ויבש אלא ללוי דאמר שני מעינות הן אמאי מטמא לח ויבש אמר לך הכא נמי בשופעת אי בשופעת למאי איצטריך לב"ש איצטריך אף על גב דקאמרי בית שמאי מעין אחד הוא וביומי תלה רחמנא הני מילי ביולדת גרידתא דשלימו להו יומי אבל יולדת בזוב דבעי ספירה לא תא שמע *°דותה תטמא לרבות את בועלה דותה תטמא לרבות הלילות דותה תטמא לרבות היולדת בזוב שצריכה שתשב שבעה ימים נקיים בשלמא לרב דאמר מעין אחד הוא משום הכי בעיא שבעה ימים נקיים אלא

[לקמן מג.]

[לעיל כט.]

ויקרא יב

שהוא עושה משכב ומושב. אב הטומאה מה שאין כן בקרי: אלא פשיטא בראייה ראשונה. דהוי בכלל קרי כדאמרינן לעיל [דף לד.] הזב ואשר תצא ממנו וכו': דיהה. כלומר מתמקמק ונפרד ואינו קשור: מוזרת. שאינה מסרלת לאפרוח מחמת תרנגולת: יולדת בזוב תוכיח שאם טבלה. לאחר שמנתה ז' נקיים לבד ימי טומאת לידה: וראתה טהורה היא. דדם טהור הוא וכי לא טבלה וראתה טמאה: אמרו להם בית שמאי הוא הדין כו'. כלומר כי היכי דאמרינן ביולדת גמורה[1] גרידתא שלא טבלה וראתה טהורה כך יולדת בזוב שעברו עליה ימי לידה ושבעה נקיים ולא טבלה וראתה טהורה: כאן שספרה. א]כראויתה בספרה ז' נקיים. מתניתין דמודו בית שמאי כשעברו ימי לידה ועדיין לא ספרה אחריהם שבעה נקיים והכי קאמר אף על גב דאמרי בית שמאי ביולדת גרידתא כרוקה וכמימי רגליה מודים ביולדת בזוב שלא ספרה דכל זמן שלא ספרה זבה היא ואם ראתה לא הוי כרוקה וכמימי רגליה דאילו רוק מטמא לח ולא יבש כדאמר בדם הנדה (לקמן נ.) וכי ירוק* כעין רקיקה דהיינו לח אבל דמה מטמא לח ויבש כשאר דם הנדה כדילפינן בדם הנדה (שם דף נד:): והתניא. כניחותא: בית שמאי לשיטתן. כי היכי דמטהרי ביולדת גרידתא מטהרי נמי הכא דקסברי ביומי תלה רחמנא והא מלו לה כל ימים שלה: ובית הלל לשיטתן. דקסברי ביומי וטבילה תלה רחמנא וכיון דלא טבלה הוי דמה טמא כטומאת לידה דהוי אב הטומאה: מעין אחד הוא. דם הבא בימי לידה ודם הבא בימי טוהר ממעין אחד הן באין: התורה טמאתו. כל שבעה לזכר וי"ד לנקבה: והתורה טהרתו. אחר מכן: נסתם הטמא. לאחר שבועים ונפתח הטהור: נסתם הטהור. לאחר שמנים ונפתח הטמא: לרב רישא. דשופעת מתוך ימי טומאה לימי טהרה לקולא וטהורה ואף על גב דלא פסק דהא התורה טהרתו: וסיפא. דשפעה מתוך מ' לאחר מ' ומתוך פ' לאחר שמנים לחומרא וטמאה לאחר שמנים דהתורה טמאתו: ללוי רישא לחומרא. כיון דלא פסקה לא נסתם מעין טמא: וסיפא לקולא. דכיון דלא פסקה לא נסתם מעין טהור: קס"ד דפסקה. יום או שנים לאחר שבועים ומשום הכי מטמא לח ויבש דממעין טמא בא והתורה לא טהרתו לב"ה אלא ביומי וטבילה: אלא ללוי. הא ממעין טהור אתא דכי פסקה נסתם הטמא: בשופעת. מתוך ימי טומאה לימי טהרה ולא פסקה: בשלמא ללוי. דאמר לב"ה ב' מעיינות הן: היינו דאיכא בין בית שמאי ובית הלל. דלבית הלל שני מעיינות הן וכיון דלא פסק טמאה דלא נסתם הטמא ולבית שמאי מעין אחד הוא והתורה טהרתו אחר שבועים: אלא לרב. דאמר מעין אחד הוא אי בית הלל קיימי כוותיה: מאי איכא כו'. כלומר במאי קמיפלגי ומאי טעמא דבית הלל דמטמאין: ביומי וטבילה. לא שנא שופעת לא שנא פוסקת כל זמן שלא טבלה הוי דמה טמא כימי* לידתה: ומודים ביולדת בזוב שמטמאה. ואוקימנא כשעברו ימי לידתה ולא ספרה אחריהן ז' נקיים וקס"ד הכא נמי דפסקה אחר שבועים ומשום הכי מטמא דממעין טמא אתו והתורה לא טהרתו עד שתשב ז' נקיים כדין זבה: אמאי מטמאה. דהא ממקום טהור הוא בא והרי הוא כדם מגפתה וכרוקה שמטמא לח משום מעין הזב ולא יבש: לב"ש אצטריך. דקאמר מעין אחד הוא ומטהרי לה ביולדת גרידתא אחר ימי לידתה מיד דביומי תלא רחמנא אצטריך ביולדת בזוב לאשמועינן דמטמאה(א): דהני מילי. דהוי דם טוהר לאחר ימי לידה ביולדת גרידתא אבל ביולדת בזוב דבעיא ספורים כל זמן שלא ספרה הוי דמה כדם זיבה דהא מחד מעין אתי ותורה לא טהרתו עד שתספור כדכתיב [ויקרא טו] ואחר תטהר אחר אחר לכולן [לעיל לג.]: דותה תטמא. קרא יתירא הוא דה"ל למכתב וטמאה ז' ימים כימי נדה ולשתוק: לרבות שמטמאה את בועלה כנדה ולרבות את הלילות כימים. דלא תימא ימים כתיב: משום הכי בעיא. הפסקה שבעה נקיים דממעין דמים טמאים אתי והתורה לא טהרתו עד שתספור שבעה נקיים כדכתיב דותה תטמא:

אלא

[1] בכ"י ליתא גמורה.

אי אתם מודים בנדה. תימה מאי קסברי בית הלל דקמייתי מנדה דפשיטא כדמהדר להו בית שמאי וי"ל דמייתי משום דאיתקש לידה לנדה דכתיב כימי נדת דותה וכתיב וטמאה שבועים כנדתה:

איכא בינייהו שופעת מתוך שבעה כו'. איכא בינייהו טובא כל הני דפריך בסמוך אלא דפשוט יותר נקט:

בשופעת. והשתא אפי' בטבלה יטמאו בית הלל לח ויבש ומתניתין דנקט ולא טבלה משום בית שמאי וא"ת דבעדיות קתני הך דיולדת גבי קולי בית שמאי וחומרי בית הלל הלא בשופעת מתוך מ' (*למה) הוו בית הלל לקולא וי"ל דמי אתשיל בתחלת לידה אתשיל:

אי בשופעת למאי איצטריך. וא"ת מכל מקום משום בית שמאי איצטריך כדמשני ומאי סלקא דעתיה דמקשה דהא לרב נמי לא איצטריך סיפא אלא לאשמועינן דמודו בית שמאי דמטמא לח ויבש משום דלא ספרה ויש לומר דלרב איצטריך לאשמועינן דמודו בית שמאי ביולדת בזוב משום דמעיין אחד הוא דאי מרישא הוה אמינא דטעמייהו משום דקסברי ב' מעיינות הן *ואפילו ביולדת בזוב מטהרין ובית הלל סברי דמעיין אחד הוא לכך איצטריך סיפא אלא ללוי דמוקי רישא בשופעת וסברי ב"ש מעיין אחד הוא סיפא מאי קא משמע לן:

וטוין

לז א מיי' פ"ב מהל' מחוסרי כפרה הל' א:
לח ב ג מיי' פ"ה מהל' משכב ומושב הל' א וס"ז מהל' איסורי ביאה הל' ו וכל"ה סמג לאוין קיא ועשין רמג:
לט ד מיי' פ"ז מהל' איסורי ביאה הל"א סמג לאוין קיא ועשין רמג:
מ ה מיי' שם פ"ו הל' ז:
מא ו מיי' פ"ה מהל' משכב ומושב הל"ב:
מב ז מיי' פ"ז מהל' איסורי ביאה הל' ז:
מג ח מיי' פ"ג מהל' משכב ומושב הל"א: ס"א לאחר מ' הוו ב"ה כו'. מהרש"ם
מד ט מיי' פ"ז מהל' איסורי ביאה הל"ה [והל"ו]:

נ"ל ואפילו ביולדת בזוב מטהרין ב"ש וב"ה מטמאי משום דמעין א' כו'. מהרש"ם

סנהדרין פז: [לעיל יא.]

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לב"ש איצטריך וכו' דהני מילי כנ"ל:

◆

מוסף רש"י

מעין אחד הוא. דם הבא בתוך ז' של לידה ודם הבא לאחר שבעה, ממעין אחד הוא (לעיל יא.) או: דם הבא בשבועיים של נקיבה שהוא טמא ודם הבא לאחר שבועיים שהוא טהור, ממעין אחד הוא (סנהדרין פז:). התורה טמאתו. תוך שבעה לזכר וי"ד לנקבה, והתורה טהרתו. כל ימי הטוהר (לעיל שם) או: התורה טמאתו כל שבועיים והתורה טהרתו לאחר שבועיים וחזרה וטמאתו לאחר שכלין ימי טוהר (סנהדרין שם).

נסתם הטמא. לאחר שבועיים ונפתח הטהור, וכשנסתם הטהור בסוף ימי טוהר נפתח הטמא (שם) או: נפתח הטמא כל ימי הלידה ונסתם הטהור, ולסוף שבעה לזכר וי"ד לנקבה נסתם הטמא ונפתח הטהור (לעיל שם).

איכא בינייהו שופעת כו'. לרב אע"פ שלא פסק מעיינה בתוך שבועיים ויצא דם לאחר שבועיים ממנה טהור, וללוי טמא עד שתפסוק שעה, דנימא נסתם הטמא, והשופעת מתוך שמונים לאחר שמונים, לרב טמאה ואע"פ שזהו מעין עצמו של ימי טוהר, וללוי טהורה עד שיפסוק מעין הטהור ויפתח מעין הטמא (סנהדרין שם).

ביומי וטבילה. דלא הוי דם טוהר אלא לאחר טבילה (לקמן מב.).

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה כאן שספרה כראויתה · מלת כראויתה נמחק ונ"ב כדינה:

[לקמן לג.]

[כימי רש"ל]

◆

תוספי הרא"ש

אי אתם מודים בנדה כו'. ותימה מאי קסברי ב"ה דמייתי ראיה מנדה דשפיר קא מהדרי ב"ש וי"ל משום דיולדת ילפינן מנדה דאיתקש דכתיב כימי נדת דותה תטמא וכתיב וטמאה שבועים כנדתה ואמרינן לקמן בפרקין כימי נדתה כך ימי לידתה: אי בשופעת למאי איצטריך לב"ש איצטריך. תימה מאי קסבר הא לרב נמי לב"ש איצטריך וטעם דמפרש ר"ל דלרב איצטריך לב"ש מטעם אחרינא דלא תימא במעיין אחד ובשתי מעיינות פליגי ב"ש וב"ה ולכ"ע ביומי וטבילה תלה רחמנא וביולדת בזוב בלא שופעת אין מטמא לח ויבש וכיון דתנא דמודו ב"ש ביולדת בזוב שמטמאה לח ויבש לא ס"ל דשני מעיינות הן: